TUDOR TEODORESCU-BRANIŞTE

Doctrina bâtei

NAŢIONALISM

REACŢIONARISM

ANTISEMITISM

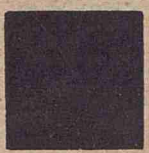

Editura „CUVÂNTUL LIBER"

www.digibuc.ro

Doctrina bâtei

SALA DE LECTURA
NU SE ÎMPRUMUTĂ ACASĂ

www.digibuc.ro

TUDOR TEODORESCU-BRANIȘTE

www.digibuc.ro

O LĂMURIRE

Indemnat de câțiva prieteni, public în broșură un articol apărut în revista Cuvântul Liber.

N'aș vrea să se creadă că, prin aceasta, atribui o importanță deosebită articolului cu pricina. Sunt prea gazetar, ca să nu-mi dau seama că un articol de gazetă este numai un articol de gazetă. El poate avea răsunet, dar nu durată. Dincolo de cele douăzecișipatru de ore, în cuprinsul cărora își trăește viața lui — intensă, dar limitată, — un alt articol îi va lua locul, după cum un eveniment a luat locul celuilalt eveniment.

N'aș vrea să se creadă, de asemeni, că atribui o importanță deosebită cărții de care mă ocup în acest articol. (Dialectica naționalismului *de d. Nicolae Roșu, ed. Cultura Națională.*) *Cititorii vor vedea că, în câteva pagini, am putut fixa toate naivitățile și toate contradicțiile din împletirea cărora*

www.digibuc.ro

autorul și-a confecționat cele patru sute și ceva de pagini de tipar.

E firesc, deci, ca în fața acestor două mărturisiri — lectorul să se întrebe: — atunci, pentru ce această broșură?

Pentrucă volumul d-lui Roșu are totuși oarecare importanță, — nu prin el însuși — a, nu! asta-i sigur... — ci prin scopul urmărit: este, în ultimii cincisprezece ani, singura *încercare de precizare a doctrinei extremei drepte dela noi.*

Această mișcare a trăit până acum prin biceps. Azi, vrea să trăiască prin creer. E ceiace vrem noi, oamenii de stânga, tocmai *ca să putem arăta cât de absurdă, cât de naivă, cât de ridiculă este așa zisa „doctrină" a extremei drepte.*

Când atacam „doctrina" d-lui A. C. Cuza, tinerii naționaliști post-belici răspundeau:

— Bietul bătrân... Recunoaștem și noi că doctrina lui nu mai stă în picioare, nu rezistă vremurilor... Dar într'o zi, va scrie unul dintre noi doctrina timpului nostru, doctrina naționalismului actual...

Pentru tinerii naționaliști, naționalismul d-lui Cuza față cu naționalismul lor este ca automobilul tip 1900 față de automobilul tip 1936...

Azi, avem — în sfârșit — naționalismul tip 1936 ! E firesc să-l cercetăm cu toată curiozitatea.

www.digibuc.ro

Dacă din această cercetare, se vor limpezi câteva adevăruri, pe cari propaganda extremei drepte vrea să le falsifice — și dacă vor cădea câteva erori, pe cari aceiași propagandă vrea să le mențină, — cu atât mai bine!

Acesta este rostul broșurii de față...

T. B.

www.digibuc.ro

De cincisprezece ani, extrema dreaptă dela noi se manifestă prin scandaluri publice, spargeri de geamuri și de capete și — din când în când — câte un asasinat. Toată această acțiune... politică a fost susținută în tot acest timp și este susținută și azi de o presă, în care violența cea mai vulgară, cea mai de mahala încearcă să acopere o totală lipsă de inteligență, de talent și de cultură.

In asemenea condițiuni, era natural ca extrema dreaptă să se situeze la periferia vieții noastre politice. Extremist de dreapta a devenit sinonim cu agramat, bătăuș sau asasin.

O doctrină pentru bătăuși

Acum doi ani, d. Nae Ionescu — un om de talent și de cultură — a trecut fățiș la dreapta. Constituirea gu-

www.digibuc.ro

vernului Duca însemna, pentru d. Ionescu, o înfrângere personală în anume manevre de culise. Din această pricină, d-sa s'a făcut — ca omul la necaz! — om „de dreapta" și încă, de extrema dreaptă. Incercarea d-sale de-a da un lustru intelectual unei mișcări de pură violență și de caracteristică vulgaritate, s'a redus la câteva articole de gazetă. D. Nae Ionescu n'a fost — sau n'a vrut să fie — un teoretician al dreptei. A preferat să rămână un inspirator. Omul din umbră. Este rolul, care-l pasionează pe d-sa.

Nici d. Nichifor Crainic, — cu toate eseurile din **Gândirea**, cu toate articolele din diferitele foi huliganice, — n'a izbutit să dea cetelor de bătăuși o doctrină.

Drept vorbind, aceste cete nici nu doriau așa ceva. Tinerii cu frunți înguste, cu ochi întunecați și cu fălci late băteau foarte bine, fără doctrină. Pentru aceasta aveau nevoe numai de ghioace, bâte, boxuri și, uneori, de revolvere.

Totuși, conducătorii acestor tineri vroiau o doctrină. O vroiau, ca să spun așa, urgent. Ba, chiar f. f. urgent. „Mișcarea" trebuia intelectualizată. Atmosfera creiată în cei cincisprezece ani de scandaluri și de bătăi, trebuia puțintel risipită.

In aceste împrejurări, d. Nicolae Roșu a primit însăr-

www.digibuc.ro

cinarea să scrie **Dialectica naționalismului.** Cartea a apărut de câteva săptămâni.

Presa de dreapta se ostenește s'o smulgă din indiferența publică, în care s'a plasat din prima zi, și s'o aducă pe un plan de interes mai viu.

Eforturile sunt inutile. Volumul d-lui Roșu este osândit să zacă în vitrinele librăriilor. Soarele îi va decolora coperta. Ploile de primăvară îi vor umezi filele. Peste o lună, peste trei, volumul va fi tot acolo, în vitrine. Cititorii nu-l vor căuta...

Dece ?

Fiindcă este un volum slab ? Nu. Sunt atâtea volume slabe, care-și găsesc totuși câteva mii de cititori...

Cauza e alta : este un volum fără rost : este o carte care nu-și justifică existența.

O doctrină a dreptei ?

Dar cine a cerut-o ?

Oamenii de dreapta ?

Nu.

Aceștia cer voe dela poliție să bată lumea în Cișmigiu. Cer trenuri gratuite la congrese. Cer bâte, boxuri, revolvere. Cer să vină la putere. Cer orice. Nu însă o doctrină. N'au nevoe de ea. Nu-i simt lipsa. Oamenii de dreapta sunt la dreapta din diferite motive : din incultu-

www.digibuc.ro

ră, din fanatism, din calcul, din șarlatanie. In nici un caz însă, din cauza doctrinei.

E natural deci, ca oamenii aceștia să se mulțumească cu o presă vulgară și violentă. E natural să nu ceară o carte de doctrină.

Curentul de dreapta e cel mai străin de spiritul românesc

Dar — poate oamenii de stânga ar cerceta cu interes doctrina extremei drepte. Nici măcar atât. Pentru cuvântul foarte simplu că oamenii de stânga cunosc acest adevăr elementar: dreapta **nu poate avea** doctrină. Dreapta românească **a furat,** pur și simplu, metodele hitlerismului german. Metodele, iar nu doctrina. — fiindcă nici hitlerismul nu are o doctrină. In tot ce se face la extrema dreaptă, nu este nimic original, nu este nimic **românesc.** Dela uniforme până la procedeele violente, totul este furat fără rușine din planul de lucru al lui Adolf Hitler.

Totul.

Și este caracteristic că oamenii aceștia, cari vorbesc numai de românism, n'au izbutit — nu **să gândească** românește, dar cel puțin **să se îmbrace** românește, să

www.digibuc.ro

găsească o uniformă cât de cât românească. Nu. Au furat modelul german, cum au furat și procedeele germane.

Deaceia, curentul de dreapta este cel mai **străin** de spiritul românesc.

Dacă dreapta n'a fost în stare să-și dea o organizare și-o îmbrăcăminte românească, cum o să fie în stare **să gândească** românește?

Vrei să știi cum „gândește" dreapta? O afli din broșurile de propagandă ale hitlerismului german. Adică, direct dela sursă. Deaceia, cartea d-lui Roșu a căzut, în plin, în indiferența publică.

Suntem totuși, cronicari ai acestor zile triste. Trebue să ne ocupăm și de cartea aceasta.

Naționalism și reacționarism

D. N. Roșu adună în 355 de pagini un material pestriț și de o foarte dubioasă calitate. D-sa mânuește acest material cu o evidentă stângăcie. Poate voi găsi, odată, răgazul de a reveni asupra acestor 355 de file; voi arăta atunci, toate erorile de cugetare și de interpretare pe care le săvârșește d. Roșu în cartea d-sale.

Dar nu aceasta interesează.

Interesează concluziile d-sale, cari ocupă 40 de pagini. Asupra lor se cuvine să stăruim.

www.digibuc.ro

Pentru d. Roșu: **„inegalitatea este legea suverană a societății".**

Așa dar:

„Subordonarea claselor de jos și coerciținea exercitată de clasele de sus este un fenomen universal și natural. Aristocrațiile se nasc prin selecție hereditară și trăesc prin conștiința autorității puterii și prin acumularea averii".

Mai limpede nici că se poate!

Avem sus, o aristocrație — minunată, în admirația căreia d. Roșu leșină ca o primadonă. Această aristocrație trebue să conducă. Ea s'a născut **„prin selecție hereditară".** Clasele de jos trebue conduse. Mai mult: aristocrația trebue să exercite o **„coerciținne"** asupra claselor de jos. Aceasta este **„natural".**

Dece?

Iată: **„clasele de jos sunt amorfe și difuze".**

Pentru d. Roșu, ca pentru orice reacționar, clasele de jos — adică **imensa majoritate** a nației — sunt imbecile. Aristocrația — adică **infima minoritate** — are toate însușirile. Și aceasta se cheamă... naționalism! Da. Cartea d-lui Roșu se intitulează **Dialectica naționalismului.**

Așa dar, a defăima nația în majoritatea ei, a decreta

www.digibuc.ro

clasele de jos tâmpe, incapabile de-a gândi, de-a vota, de a-și delega mandatari, a le prezenta drept o vastă colecție de animale — iată ce este naționalismul.

A recunoaște merite numai unei infime minorități, unei elite restrânse, — iată ce este naționalismul...

Iar acela, care crede cu toată puterea în inteligența și în energia claselor de jos; acela care crede în majoritatea nației, iar nu numai într'o infimă minoritate; acela este... adversar al naționalismului!

Acest „naționalism" e cunoscut de mult. Exemple, câte poftiți. Pentru nostimada lucrului îl prezentăm pe cel oferit de oligarhia... maghiară.

D. Const. Graur, în cartea **„Cu privire la Franz Ferdinand"** apărută cu mult înainte de **„Dialectica"** d-lui Roșu, citează constatarea foarte precisă și sugestivă a lui Joseph Diner-Denes. Reproducem pasagiul:

„Sociologul maghiar Ioseph Diner-Denes, fost ministru al Republicii Ungare, în cartea „La Hongrie, Oligarchie, Nation, Peuple", **arată foarte bine că ideea de** națiune **are, în concepția oligarchiei maghiare, un înțeles cu totul special. Ea** esclude cu desăvârșire massa populară: **națiunea o formează** numai **oligarchii, iar interese** naționale **sînt** numai **interesele lor de castă".**

Este, de sigur, foarte amuzant să găsim naționalismul oligarchiei maghiare atât de perfect conservat în mintea

www.digibuc.ro

și în inima naționalistului român Roșu. Stai să te'ntrebi : „cum devine cazul ?"

Scrie d. Roșu o carte de vreo 400 de pagini în care spune :

— Țăranul român e idiot. Muncitorul român e idiot. Milioanele de țărani și de muncitori sunt milioane de idioți ! Numai aristocrația — o mie-două de inși — numai aristocrația e vrednică să conducă țara !

Și în loc ca d. Roșu să fie pedepsit pentru insulta nației, în marea ei majoritate, toți naționaliștii îl aclamă :

— Bravo ! Roșu, e naționalist !

...Și venim noi, oamenii de stânga, și spunem în ziarele, în revistele și în discursurile noastre :

— Nu este drept ca o infimă minoritate să conducă milioanele de țărani și de muncitori. Țăranii și muncitorii trebue să ia parte la conducerea statului, fiindcă nu sunt vite necuvântătoare, sunt oameni la fel cu toți ceilalți oameni.

Pentru acest limbaj, pentru vina de a lăuda națiа în covârșitoarea ei majoritate, suntem decretați... adversari ai naționalismului !

Naționalist este deci, numai acela care defăimează națiа...

www.digibuc.ro

Realitatea este însă alta, — și tocmai deaceia am stăruit atât de mult asupra acestui punct: d. Roșu — ca toți naționaliștii români — crede că e naționalist; **crede**, își închipuie, atâta tot; de fapt, e **reacționar** pur și simplu. Ceiace este cu totul altceva. Și oricine face teoria elitei, teoria aristocrației, oricine cere dictatura, nu este naționalist; neavând încredere în nație, ci numai într'o minoritate restrânsă a ei — acela este **reacționar**, dar nu, în nici un caz, **naționalist.**

Naționalist, adevărat naționalist, este numai democratul sincer, acela ce crede și în virtuțile și în forțele claselor largi, cari alcătuesc partea cea mai mare a nației.

Confuzia dintre **naționalism** și **reacționarism** trebue să înceteze. Exploatarea **naționalismului** de către **reacționari** trebue să ia sfârșit.

In spiritul public trebue să se lămurească odată pentru totdeauna acest adevăr elementar: susținătorii dictaturii, oamenii cari nu cred decât în elită, în aristocrație, — aceia sunt reacționari, dar nu naționaliști.

Mai mult: sunt **defăimători ai nației.**

Naționalismul lor este numai aparent și, deci, cu atât mai gălăgios. In zarva, pe care o stârnesc, ei vor să acopere, să mascheze opera de calomniere a nației, pe care o săvârșesc ori de câte ori, sub motivul imbecilității majorității, cer dictatura unei minorități restrânse.

In fața acestui fals naționalism, menit să ascundă cel

B.M.B. Patrimoniu
SALA DE LECTURA NU SE IA ACASA
www.digibuc.ro

mai odios reacționarism, — se ridică naționalismul adevărat al celor cari proclamă dreptul la conducere al claselor majoritare, al păturilor largi de muncitori și de țărani.

Șofeurul și stăpâna...

Insultător al ființei, ca orice reacționar, d. Roșu se declară admirator al elitei. Dar d-sa recunoaște — e silit să recunoască în cele din urmă — că o aristocrație închisă degenerează și moare.

Ce-i de făcut ?

D. Roșu ne dă soluția: aristocrația trebue să se regenereze. Cu concursul cui ? Al elementelor din clasele de jos. Din acele clase „tâmpite", cari nu sunt în stare să se conducă și cari trebue dominate de clasele de sus.

„Clasele de jos nu pot conduce, în primul rând pentrucă organic nu dispun de virtuțile necesare pentru a deveni o putere calitativă și în al doilea rând, pentrucă sunt subordonate prin legile însăși ale naturii să-și amputeze substanța biologică amestecându-se cu cele de sus. Circulația sângelui se face de jos în sus, pe câtă vreme aceia a ideilor de sus în jos.

Așa dar, clasele de jos trebue să aprovizioneze cu sânge proaspăt și sănătos aristocrația. Aristocrația va da

www.digibuc.ro

claselor de jos, în schimb, idei. Idei și, firește, bice pe spinare, un regim politic de quasi-sclavie, un regim de injustiție socială, de mizerie, de exploatare — așa cum dau aristocrațiile totdeauna, când sunt atotputernice.

In bună limbă românească, aceasta înseamnă:

Șofeurul să se culce cu stăpâna aristocrată: copilul va fi un om de elită, un conducător.

Când însă șofeurul se culcă cu nevastă-sa, copilul e un om din popor, un om care trebue condus!

Așa cere, vedeți dv., **„dialectica naționalismului..."**.

Fiindcă vorba d-lui Roșu:

„Prin această infuziune de elemente noui și sănătoase, ea (aristocrația) **devine mai puternică"**.

Robii să fortifice pe cei care îi robesc.

Asupriții — pe asupritori.

E încă una din datoriile claselor de jos!...

Antisemitismul...

Ajungând la concluzii atât de ridicule, e firesc ca d. Roșu să ajungă și la cele mai penibile contradicții.

Din multele pilde, pe cari le am la îndemână, una singură.

Ca orice bun reacționar român, d. Roșu e antisemit.

E dator să fie. Nu poate fi altfel.

www.digibuc.ro

E **obligat** să fie antisemit.

Dece ?

Fiindcă sub acest antisemitism, trebue să ascundă opera de calomniere a nației, pe care o săvârșește prin reacționarismul d-sale.

Antisemitismul este paravanul reacționarismului.

Vorbind despre ghetto, d. Roșu îl descrie astfel :

„Viața de furnicar meschin, promiscuu și murdar, unde trăesc laolaltă, în stradă ca și în casă, oameni, femei și copii, fără nicio regulă, erarhie sau moralitate".

Unsprezece rânduri mai jos, pe **aceiași** pagină (379), dar **chiar pe aceiași** pagină, d. Roșu spune că evreii sunt :

„excepțional de metodici, de practici și severi în viața lor națională și privată".

E firesc ca oricare cititor să se întrebe uluit în fața unei atât de grosolane contradicții, la distanță de unsprezece rânduri :

Când are dreptate d. Roșu ?

Când afirmă că evreii trăesc **„fără nicio regulă, erarhie sau moralitate** într'un **„furnicar promiscuu și murdar ?"**.

Sau când declară că evreii, **în viața lor națională și privată"** sunt **„excepțional de metodici și de severi ?"**

www.digibuc.ro

Severitate fără moralitate ?

Metodă fără erarhie și fără regulă ?

Cum se împacă aceste noțiuni contradictorii ?

Explicația e simplă : ca să justifice antisemitismul d-sale, d. Roșu avea nevoe ca, **întâiu**, evreii să fie imorali, anarhici, etc.

In **a doua** argumentare, pentru același scop, pentru a-i prezinta ca o primejdie, evreii trebuiau să fie nu imorali, ci severi, ba chiar **„excepțional de severi"** ; și nu anarhici, ci metodici, ba chiar **„excepțional de metodici"**.

Și cum d. Roșu nu este un gânditor, cum d-sa nu are o concepție **fixă** asupra unor realități **date**, d-sa prezintă **aceiași** realitate în **două** feluri diametral **opuse**, după necesitățile cauzei, dar totdeauna cu același scop : să înfățișeze pe evrei drept o primejdie.

Când un scriitor cade, din patimă, în atât de grave contradicții, el nu mai poate râvni onoarea unei cercetări de amănunt.

O carte poate fi bună sau proastă. Bine sau prost scrisă. Bine sau rău intenționată. Dar o carte nu poate, nu trebue să fie, în nici un caz, neserioasă.

Cartea d-lui Roșu, construită pe contradicții atât de grave, țesută din argumentări ridicule, — este cu totul lipsită de seriozitate.

E cartea unui om pătimaș — și atâta tot.

www.digibuc.ro

Străin de lumea ideilor și stângaci în mânuirea lor, d. Roșu e firesc să fie adversar al intelectualității. Pentru d-sa există o singură realitate: fapta.

D. Roșu își bate joc de intelectualii **„cu ceasloave și artificii raționale"**. Filele acestor ceasloave **„se vor spulbera în vântul epicei desfășurări a voințelor organizate"**.

Bâta de-asupra ideii...

Iată dece spuneam la început: cartea d-lui Roșu este inutilă.

Citirea ei — pierdere de vreme.

SALA DE LECTURĂ
NU SE IA ACASĂ

www.digibuc.ro

Extras din „Cuvântul Liber"
anul III, No. 11, Sâmbătă
18 Ianuarie 1936.

www.digibuc.ro

PREȚUL LEI 5

www.digibuc.ro